

Методический семинар на тему:

**«Международная программа
по оценке образовательных
достижений учащихся»**

PISA

(The Programme for International
Student Assessment)

Международная программа по оценке
образовательных достижений учащихся

PISA — это периодическое мониторинговое исследование качества и тенденций развития математического и естественнонаучного направления национальных систем образования.

- Осуществляется Организацией экономического сотрудничества и развития (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD)

Ключевой вопрос исследования:

- «Обладают ли учащиеся 15–16–летнего возраста, получившие обязательное общее образование, знаниями и умениями, необходимыми им для полноценного функционирования в современном обществе, то есть для решения широкого диапазона задач в различных сферах человеческой деятельности, общения и социальных отношений?».

Требования к участникам программы

- Возраст участников - находятся в интервале от 15 лет 3 месяцев до 16 лет 2 месяцев
- Участники должны окончить по меньшей мере 6 школьных классов.
- весь 15-летний контингент государственных и частных организаций образования страны, обучающихся по разным профессиональным программам,
- Участие не менее 150-200 школ от страны

«Взгляд на образование. Индикаторы ОЭСР» (OECD Education at a Glance)

- определение сильных и слабых сторон образования стран-участниц,
- образовательный профиль стран на фоне других государств,
- инициирование научных исследований в области оценки качества и эффективности образования,
- оценка эффективности стратегических решений в области образования.

Средний балл по показателям читательской грамотности

1	Сингапур	535	37	Израиль	479
2	Гонконг (Китай)	527	38	Литва	472
3	Канада	527	39	Венгрия	470
4	Финляндия	526	40	Греция	467
5	Ирландия	521	41	Чили	459
6	Эстония	519	42	Словакия	453
7	Корея	517	43	Мальта	447
8	Япония	516	44	Кипр	443
9	Норвегия	513	45	Уругвай	437
10	Новая Зеландия	509	46	Румыния	434
11	Германия	509	47	ОАЭ	434
12	Макао (Китай)	509	48	Болгария	432
13	Польша	506	49	Малайзия	431
14	Словения	505	50	Турция	428
15	Голландия	503	51	Коста-Рика	427
16	Австралия	503	52	Казахстан	427
17	Швеция	500	53	Тринидад и Тобаго	427
18	Дания	500	54	Черногория	427
19	Франция	499	55	Аргентина	425
20	Бельгия	499	56	Колумбия	425
21	Португалия	498	57	Мексика	423
22	Великобритания	498	58	Молдова	416
23	Китайский Тайбэй	497	59	Таиланд	409
24	США	497	60	Иордан	408
25	Испания	496	61	Бразилия	407
26	Россия	495	62	Албания	405
27	В-S-J-G (Китай)	494	63	Катар	402
28	Швейцария	492	64	Грузия	401
29	Латвия	488	65	Перу	398
30	Чехия	487	66	Индонезия	397

Направления оценки образовательных достижений учащихся

- **Математическая грамотность** — это способность индивидуума формулировать, применять и интерпретировать математику в разнообразных контекстах.
- **Читательская грамотность** — это способность индивидуума понимать, оценивать и использовать информацию из письменных текстов.
- **Естественнонаучная грамотность** — это способность индивидуума осваивать и использовать естественнонаучные знания.

Функциональное чтение - это чтение с целью поиска информации для решения конкретной задачи или выполнения определенного задания.

- При функциональном чтении применяются приемы просмотрового чтения (сканирования) и аналитического чтения (выделение ключевых слов, подбор цитат, составление схем, графиков, таблиц).

Форма материалов для чтения

- **«Сплошные» тексты** (прозаические произведения, например, описание повествование, объяснение, рассуждение, а также инструкция, документы или записи, гипертексты);
- **«Несплошные» тексты** (графики, таблицы, диаграммы, формы, информационные бланки, объявления, рекламы, ваучеры, сертификаты, карты)

Ситуации использования текста

- Чтение для личных целей (например, личных писем), 25%
- Чтение для общественных целей (например, официальных документов), 25%
- Чтение в профессиональной деятельности (например, отчетов), 20%
- Чтение для получения образования (например, учебной литературы), 30%

Проверяемые виды деятельности в заданиях формата PISA

- общая ориентация в содержании текста и понимание его целостного смысла (20% заданий);
- выявление информации(20% заданий);
- интерпретация текста (30% заданий);
- рефлексия на содержание текста (15% заданий);
- рефлексия на форму текста (15% заданий);

Общая ориентация в содержании текста и понимание его целостного смысла

- выбрать из текста или самому учащемуся придумать к нему заголовок,
- сформулировать тезис, выражающий общий смысл текста,
- объяснить порядок инструкций, предлагаемых в тексте,
- определить основные составляющие графика или таблицы,
- объяснить назначение карты или рисунка, вида книжного издания и характер текстов, включенных в него и т.д.

Пример задания на читательскую грамотность

ОБЪЯВЛЕНИЕ В СУПЕРМАРКЕТЕ

Осторожно – аллерген!

Арахис в лимонном печенье

Дата: 04 февраля 2008 г.

Изготовитель: ООО Файн Фудз

Информация о продукте: Лимонное печенье в пачках по 125 г (со сроком годности до 18 июня 2008 г. и со сроком годности до 01 июля 2008 г.).

Подробности: Печенье в указанных партиях может содержать арахисовую крошку, не включенную в список исходных продуктов. Тем, кто страдает аллергией на арахис, не следует есть это печенье!

Как поступить: Если вы уже купили это печенье, можете вернуть его назад, и вам полностью возместят расходы. За дополнительной информацией обращайтесь по телефону 1800 034 241.

Вопрос 5.

Как поступили бы **вы**, купив такое печенье?

Почему бы вы так поступили?

Используйте информацию из объявления для обоснования своего ответа.

Ситуация функционирования текста: Общественная

Формат текста: Несплошной

Тип текста: Инструкция

Читательское действие: Осмысление и оценка информации текста

PISA – бул эмне?

PISA

- Окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо боюнча эл аралык программасы (англ. Programme for International Student Assessment,) - бул дүйнөнүн ар кайсы өлкөлөрүндөгү мектеп окуучуларынын функционалдык сабаттуулугун жана билимди практикада колдонуу мүмкүндүгүн баалоочу тест.

Качан?

- 1997-жылы иштелип чыккан, алгачкы ирет 2000 жылы өткөн.
- Үч жылда бир жолу өтөт

Ким?

- Тест Экономикалык кызматташтык жана өнүгүү уюму тарабынан улуттук борборлордун катышуусунда, алдыңкы эл аралык илимий уюмдар менен биргелешкен консорциумда уюштурулуп жатат.
- Тестке 15 жаштагы өспүрүмдөр катышат.

Максаты

- PISA изилдөөсү мониторинг жүргүзүү болуп саналат, ал ар кайсы өлкөлөрдөгү билим берүү тутумдарында болуп жаткан өзгөрүүлөрдү аныктоого жана салыштырууга, билим берүү жаатындагы стратегиялык чечимдердин натыйжалуулугун баалоого мүмкүндүк берет.

Эмне?

- PISA мектебинде билим сапатына мониторинг жүргүзүү төрт негизги багыт боюнча жүргүзүлөт: окуу сабаттуулугу, математикалык сабаттуулук, табигый илимдер боюнча сабаттуулук жана компьютердик сабаттуулук

Мыктылар

- Чыгыш Азия өлкөлөрүндө мыкты орто билим берүү: Кытай, Корея, Сингапур, Япония, Европада Финляндия, Эстония, Швейцария, Польша жана Нидерланддар алдынкы ондукка киришти.

Кыргызстандын эл аралык PISA изилдөө тажрыйбасы

2006-ж.

58 мамлекет

58-орун

201 мектеп
5904 окуучу

2009 -ж.

65 мамлекет

65-орун

173 мектеп
4900 окуучу

PISAнын талабы боюнча окурмандык сабаттуулук деген эмне?

2009-ж.

Тексттерди түшүнүү, колдонуу, баалоо, чагылдыруу жана өз ара аракеттенүү

Максаты - алардын билимин жана потенциалын өнүктүрүү, ошондой эле коомдук жашоого катышуу.

2018-ж.

Бир нече булактардан алынган маалыматтарды табуу, салыштыруу, бириктирүү жана интеграциялоо мүмкүнчүлүгү

Максат - тексттин ар кайсы булактарында жүрүү, түшүнүккө ээ болуу үчүн фактылар менен пикирлерди айырмалоо

Функционалдык сабаттуулукту изилдөөнүн модели PISA-2018:

Окуу сабаттуулугу

Адамдын жазуу түрүндөгү тексттерди түшүнө жана пайдалана билүү жөндөмдүүлүгү

Алар жөнүндө ой жүгүртүү жана өз максатына жетүү үчүн окуу менен алектенүү

Өзүнүн билимин жана мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү

Социалдык турмушка катышуу

Функционалдык сабаттуулук –адамга

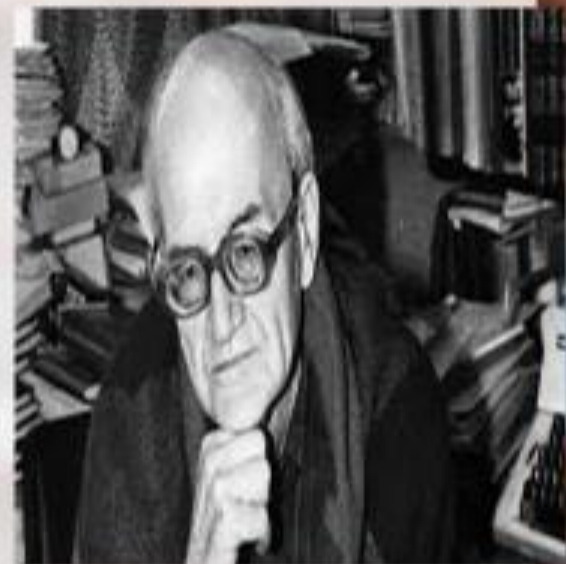
ОКУУГА,
ЖАШООГО
ИШТӨӨГӨ

жардам бере турган сабаттуулук.

Адам коомдун 20 жыл мурунку талаптарына жооп берүүсүнө үй-бүлө кам көрүш керек, көчө – бүгүнкү күндүн талаптарына, мектеп – 20 жылдан кийин боло турган талаптарга жооп бергидей тарбиялаш керек. Азыркы кезде мектеп өз ишин баарынан начар аткарып жатат.

1. Бул сөздөрдү Сиз кандай түшүнөсүз?
2. 20 жылдан кийин коом кандай болот?
3. 20 жылдан кийин коомдун талаптары кандай болот?
4. 20 жылдан кийинки турмушка мектеп кантип даярдап жатат?
5. «**Функционалдык сабаттуулук**» деген терминди кандай түшүнөсүңөр?

Михаил Гаспаров,
РИАнын академиги

- "Функционалдык сабаттуу адам - бул ишмердүүлүктүн түрдүү чөйрөлөрүндө, баарлашууда жана социалдык мамилелерде турмуштук маселелерди чечүү үчүн өмүр бою тынымсыз алып турган билимдер менен көндүмдөрдү колдонууга жөндөмдүү адам".

- "Адамдын сырткы чөйрө менен мамиле түзүп, ага тезирээк ыңгайлашып иштеши."

- ар кандай (анын ичинде стандарттык эмес) билим берүү жана турмуштук милдеттерди чечүү жөндөмү;
- социалдык мамилелерди түзүү мүмкүнчүлүгү ...;
- алардын сабаттуулугун, андан ары билим алууга умтулуусун баалоону камсыз кылган рефлексивдүү көндүмдөрдүн ыйындасы ... "

- "15 жаштагы студент заманбап коомдо толук кандуу иштеши үчүн зарыл болгон билимге жана көндүмгө ээби?"

Сабактын темасы:

*Себеп багыныңкы
сүйлөм*

Сүйлөмдө себеп-натыйжа байланышты билдирүү

- Тазалоочу курулуштардын **начар иштешинен**, таштандылардын **көптүгүнөн**, жергиликтүү бийликтин бул маселеге карата **шалаакы мамилесинен улам** Ысык-Көлдүн **суусу булганып жатат**.
- Кир жууганда иштелип чыккан **кир жуучу каражат көл суусуна кошулуп**, сууга түшкөн адамдардын терисине **терс таасир этип жатат**.
- Көл жээгиндеги дарактарды, бадалдарды **кыйып жатышкандыктан**, жээктеги жер кыртышын суу жеп кетип жатат.

Тексттеги грамматикалык конструкциялар: ... (эмне?) кандай натыйжага алып келет?

Көлдүн экосистемасынын бузулушу балыктардын азайып жок болуп кетишине алып келет.

Көлгө жакын ири курулуштарды курууга уруксат берүү көлдүн суусунун булганышына, жээктин жер кыртышынын бузулушуна алып келет.

Көл жээгиндеги дарактарды, бадалдарды кыйып салуу жээктеги жер кыртышын суу жеп кетишине алып келет.

Эс алуучулар калтырган таштандылар жээктин булганышына алып келет.

- **Өз мисалыңарды келтиргиле: силер жашаган аймакта силердин / башка адамдардын экологияга карата иш-аракеттери кандай натыйжага алып келерин айтып бергиле.**

Шаарда/айылда ... болгондуктан, ... жатат.

Сүрөттө эмнелерди көрүп турасыңар?

*Мен ... көрүп турам. Мен ... угуп жатам.
Мен ... сезип жатам.*

Текстти окугула. Таблицаны толтургула. Жупта талкуулагыла.

Көйгөй (кандай?)	Себеби (эмне үчүн?)	Натыйжасы (эмнеге алып келет?)
<i>Ысык-Көлдө ... (себеби),</i>	<i>(натыйжасы)</i>	<i>... болуп жатат.</i>

Ысык-Көлдүн уникалдуу экосистемасы биротоло бузулушу мүмкүн.

Акыркы жылдары Ысык-Көл Кыргызстандын көгүлтүр бермети болбой эле кооптуу зонага айланып бара жатат. Тазалоочу курулуштардын начар иштеши, таштандылардын көбөйүшү, жергиликтүү бийлик өкүлдөрүнүн шалаакы мамилеси Ысык-Көлдүн экологиясынын бузулушуна алып келди.

Биринчи көйгөй – азыркы учурда көлдүн түбүн полиэтилен жаап басып калууда. Бул көлдөгү балыктардын жок болуп кетишине алып келүүдө.

Экинчи көйгөй. Пансионаттар менен эс алуучу жайлардагы тазалоочу курулуштардын иши начар жүргүзүлүүдө.

Кир жууганда иштелип чыккан кир жуучу каражаттын калдыктары көлгө куюлуп жатат. Мындай каражаттын бир килограммы 20–100 литрге чейин сууну жараксыз кылат. Ал каражаттын калдыгы 200 жылдан кем эмес убакытка чейин ошол абалында тура берет. Бул убактын ичинде турмуш-тиричилик химиясы сууда жана топуракта чогулат. Адамдар көлгө түшкөндө, кир жуучу каражат терисине жугуп, күнгө күйүүдө колдонулган крем сыяктуу күйгүзүп баштайт да, теринин рак оорусуна алып келиши мүмкүн.

Үчүнчү көйгөй. Жергиликтүү бийликтин шалаакы мамилесинен улам, жер участкакторун сатып алган адамдар көлдүн жээгине өтө жакын жерге чарба курулуштарын куруп, жээктеги бак-дарактарды кыйып жатышат, мунун баары жээктеги жер кыртышын суу жеп кетишине алып келет.

Чычырканак бадалдары мал баккан адамдар малга чычырканактарды тебелетүүсүнөн, чычырканак ашын тергендер анын бутактарын туш келди кыюусунан жана бутактарды кесип алып кетүүсүнөн улам өтө чоң зыянга учурап жатат. Бул чычырканактын азайышына алып келет.

Төртүнчү көйгөй – көлдөгү балыктардын жок болуп баратышы. Көп убактан бери көлдүн экосистемасы талкаланып келе жатат. Көлдөгү маринка балыгы негизинен чебак балыгын жечү. Жергиликтүү бийликтин өкүлдөрү чебакты кармоого уруксат берип, башка жырткыч балыктарды көлгө коё бергенден улам көлдүн табигый балансы бузулуп, чебак балыгынын саны азыркыга чейин ордуна келбей жатат.

Бешинчи көйгөй – көлдүн жээгине жакын ири курулуштардын, цехтердин, өнөр жай объектилеринин курулуп жатышы. Мурун көл жээгине 300 метрден жакын жерге имараттарды курууга тыюу салынган болсо, азыр ал тыюу алып салынган.

3.Текст боюнча ойду «бар», «жок» же «текстте жок» деп белгилегиле. Далилдегиле

Сүйлөмдөгү ой	ооба	жок	Текстте жок
Көлдө балыктын саны көбөйдү			
Көлдүн суусу тазалоочу курулуштар жана таштандылар менен булганат.			
Азыркы кезде адамдар Ысык-Көлдүн экосистемасын сактоо жөнүндө чуу көтөрүп айтып башташты.			
Бийлик өкүлдөрү көлдүн азыркы оор абалы жөнүндө тынчсызданып жатат.			
Көлдүн түбүн полиэтилен жаап басып калган.			
Адамдар көлдүн жээгиндеги бак-дарактарды, бадалдарды кыйып жатышат.			
Көлдүн жээгинде канализацияга кошулбаган имараттар бар.			

Сүйлөмдөгү ой

ооба	жок	Тексте жок

Имараттардан агып чыккан кир суулар көлгө кошулуп калып жатат.

Турмуш-тиричилик химиясы сууда чогулуп, адамдар көлгө түшкөндө, тери оорусунун пайда болуу коркунучу бар.

Чычырканактын бадалдарынын бутактарын кыйган адамдарды жергиликтүү бийлик өкүлдөрү жазалашат.

Чебак балыгын массалык түрдө кармоого тыюу салынган.

Көл жээгине 300 метрден жакын жерге имараттарды курууга тыюу салынган.

Бүгүн сабакта:

- Себеп багыныңкы байланыштагы сүйлөмдү жана анын жасалышын, суроолорун билишет.
- Ысык-Көлдүн экосистемасы тууралуу текст окушат жана текст түзүшөт
- Кебинде себеп-натыйжа байланышты билдире алышат.
- Көйгөйдү талкуулашат жана аларды чечүүнүн жолдорун сунуштай алышат.

Сөздөрдү окуп чыккыла. Алардын маанисин кандай түшүнөсүңөр?

**Экосистема, шалаакы мамиле кылуу,
тазалоочу курулуш**

Сабакта эмне тууралуу сүйлөшөбүз?

Бул теманын алкагында сабакта дагы кандай сөздөр кездешет? Жазып алгыла.

Ысык-Көлдүн экосистемасы тууралуу сүйлөшөбүз

Экосистема – тирүү организмдерден жана алардын жашаган чөйрөсүнөн турган биологиялык система;

Шалаакы мамиле – бир нерсеге көңүл кош мамиле кылуу;

Тазалоочу курулуш – колдонулган кир, калдык сууларды тазалоочу технологиялык системасы бар объект.

Себеп багыныңкы сүйлөм

себеп багыныңкы
сүйлөм

-ган+дык+тан
үчүн, себептүү, соң
сайын, кийин
-ып, -й,
-бы
-ган+да
белем, улам

баш сүйлөм

Суроолору: эмнеликтен? эмне үчүн? эмне себептен?

Көйгөйдү чечүүнү айтып бергиле. Топто иштегиле

Текст менен иштөөдө тепкичтерди колдонуңуз. Ысык-Көлдү кантип сактап калууну топто талкуулаңыз. Көйгөйдүн себебин кантип жоюуга болот? Көйгөйлөрдү тепкичтердин алдына жайгаштырыңыз. Ар бир тепкичтин үстүнө аларды кантип чечүүнү жазыңыз.

Өз идеяңызды презентациялаңыз

... (сактоо,
азайтуу, жоюу,
ж.б.) үчүн ...
(чечим) керек.

РАФТ КӨНҮГҮҮСҮ

Текстте кимдер/эмнелер каарман боло алышат?

Текст боюнча бул темага/көйгөйгө кимдер тартылган?

Санагыла.

- **Р**- роль
- **А**- аудитория
- **Ф**- форма
- **Т**- тема

Тапшырманы жазуу түрүндө топтордо аткаргыла – 5-мүн.

№1

Роль – жергиликтүү тургун

Аудитория - туристтер

Форма – газетага кат

Тема- Ысык-Көлдү сактайбыз!

№2

Роль- Ысык-Көл көлү

Аудитория – жергиликтүү бийлик

Форма – арыз

Тема- Ысык-Көлдүн экологиялык көйгөйү

№3

Роль- «чебак» балыгы

Аудитория- жергиликтүү тургундар

Форма - арыздануу

Тема – Ысык-Көлдү сактайбыз!

№4

Роль – полиэтилен баштыгы

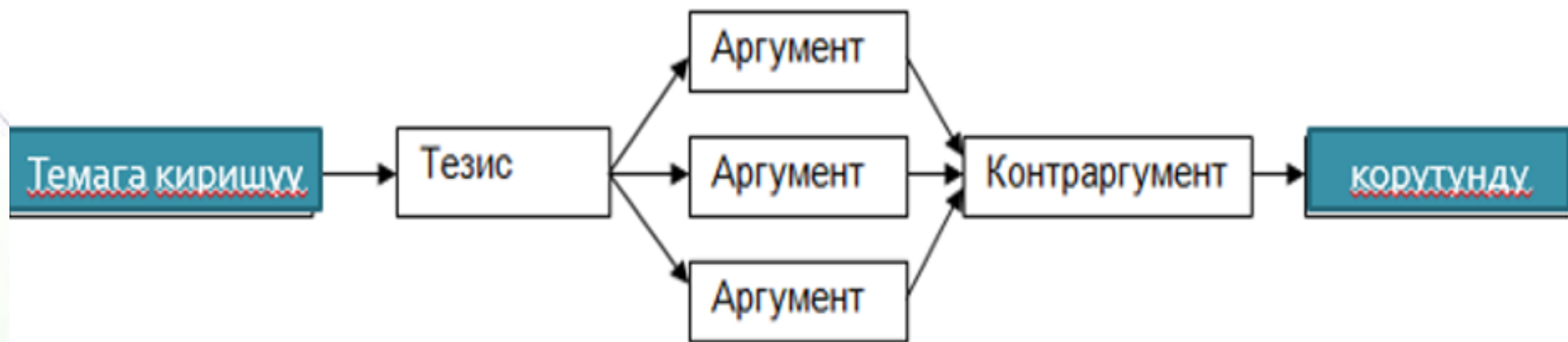
Аудитория – балдар

Форма - кайрылуу

Тема – Ысык-Көлдүн экологиялык көйгөйү

Структураны колдонгула

Ой жүгүртүү тексти

Ысык- Көлдүн экологиялык көйгөйү

Мен, Ысык-Көл, мендеги экологиялык көйгөй тууралуу жергиликтүү бийликке кайрылып жатам. Учурда менин экологиям бузулуп, оор абалда турам.

Биринчиден тазалоочу курулуштар начар иштегендиктен, кир суулар мага куюлуп жатат. Экинчиден, таштандылар, өзгөчө полиэтилен баштыгы менин түбүмдү каптап калды. Ошондой эле чебак балыгымды массалык кармап жаткандыктан, баланс бузулууда. Бирок көптөгөн пансионаттарды жаап салуу туристтердин санынын азаюусуна жана экономикалык зыянга алып келүүсү мүмкүн деген пикирлер да бар. Бирок менин экологиямдын бузулушу бүтүндөй экосистемага таасирин тийгизип, айлана-чөйрөгө зыян алып келиши мүмкүн.

Андыктан менин маселем олуттуу жана аны тез арада чечүүнү суранам.

«Алакан чабуу» көнүгүүсү

1.

